

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

793. An, & qualiter collator conferre possit tempore litis pendentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

liter impediatur devolutio. Illud solum notandum ex Burrio ad cap. his, quibus. n. 4. apud Laym. *ibid.* n. 2. quaedam esse impedimenta ordinaria, ideoque prae cognita à decernente tempus, v. g. quòd Capitulares advocare debeant absentes, atque interea nequeant eligere, & hoc tempus currit illis, quia ideo longior praefixus terminus fuit, quòd ejusmodi mora frequenter interponi debeat. Verùm id non tam concernit trimestre datum à jure ad eligendum, quam tempus intra hoc trimestre designatum ab ipsis Capitularibus. Quaedam autem esse impedimenta extraordinaria, & per accidens occurrentia, & hæc cursum temporis, etiam à jure statuti, impediunt.

Questio 790. An, cessante impedimento, rursus aliud semestre integrum indulgendum sit, vel intra residuum primi semestris, aut etiam mox à cessante post devolutum jam totum semestre primum impedimento faciendum provisio?

Respondeo: indulgeri denuo semestre integrum à cessante impedimento. Lott. l. 2. q. 24. n. 27. Argumento l. & ideo. de verborum obligat. Idem est, si impediatur provisio fortiori effectu ex aliquo vitio occulto ipsius provisio, vel propter non acceptationem, aut obitum, cessante tamen fraude. c. si electio. de elect. in 6. Lott. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 6. q. 7.

Questio 791. An, & qualiter collatio facta post semestre sit irrita, & tamen tolerata convalescat?

Respondeo: ad hoc dictum satis, ubi qualiter is, ad quem facta devolutio, inferiori collatori, à quo ea facta, concedere possit conferre post elapsum semestre, seu illud tempus prorogare.

Questio 792. An, & qualiter retrahatur collatio ad diem vacationis, ut fructus debeantur provisio?

Respondeo: cum fundus beneficii post collationem factam spectet ad provisorium, cui fingitur à momento vacationis facta provisio, hinc inspecta juris communis dispositione, ei debentur fructus usque ab initio vi retractiva. Lott. l. 3. q. 21. n. 117. citans Surd. cons. 333. num. 23. & 24. Gem. &c.

Questio 793. An, & qualiter collator conferre possit tempore litis pendens?

Respondeo: collator inferior impeditur conferre lite pendente. c. 2. ut lite pendente. in 6. Sic si duo in discordia electi ad eandem praelaturam (idem est de promotis ad idem beneficium à diversis collatoribus, jus collationis pretendentes eorum singulis privative) litigant coram Papa vel alibi, & lite pendente unus ex illis moriatur, vel juri suo renunciaret, vel à prosecutione illius excludatur, interim dum lis super alterius electione (idem est de provisione alia) pendet, non potest ad novam electionem aut provisionem procedi, ita ut, si nova electio attentata fuerit, ea ipso jure sit irrita; ita Bonifac. VIII. statuit in c. dispendis. ut lite pend. in 6. Ita etiam, ut si postea appareat electum seu provisorium nullum jus habere in beneficio, non

P. Leursen, Fov. Benef. Tom. II,

tamen electio seu provisio secunda, seu attentata convalescat; quia ab initio fuit nulla. Pirh. ad tit. ut lite pend. num. 17. Sic si contra eum, cui collatum beneficium, de ipsius habilitate exceptum fuit, pendente hæc lite super collatione prius facta, non potest collator alium providere, quia lite pendente nulla potest fieri mutatio. Pirh. loc. cit. loquens quidem de patrono & presentatione, hoc ipsum tamen collationi, & collatori applicandum. Sic etiam, si is, contra quem super beneficio, quod possidet, litigatur, lite pendente cedat, vel decedat, seu moriatur, non potest beneficium hoc per cedentem vel decedentem possessum, contra quem litigabatur, alteri conferri, donec lis contra superstitem fuerit finita, alioqui collatio aut quavis alia provisio erit jure ipso nulla. Sic statuit Bonif. VIII. in cap. si is. ut lite pend. in 6. Estque hic casus diversus à casu. c. dispendis. dum hic est de beneficio jam obtento & possessio, iste de obtinendo, quamvis utriusque constitutionis eadem sit ratio, ne scilicet lite pendente aliquid immutetur, quod alterius litigantis partis conditionem deteriore reddat. Pirh. loc. cit. atque ita collator ordinarius non potest interea jus, quod defunctus vel renunciatus habebat, conferre alteri; quia superstitis petitoris seu actoris interest, ne adversario ejus mortuo vel renunciante, alius possessor in ejus locum substituat, & sic reddatur ei difficilius obtentu beneficium iterum plenum per hanc substitutionem, quam vacuum possessore; et si contra cedente vel decedente peritorem seu actorem possit subrogari in locum illius alius actor; quia possessoris beneficii nihil interest, si ordinarius collator, sive alius subrogatus cum illo litiget, & ipse pergit eodem modo possidere. Pirh. l. c. n. 19.

2. Porro procedunt hæc, nimirum quòd de beneficio litigioso provideri non possit ab inferiore collatore, quiscunque demum is sit, etiam si is sit Legatus, in cujus facultatibus habeatur clausula potestatis conferendi litigiosa, utpote, quæ restringitur ad vacationem per resignationem. Lott. l. 2. q. 54. n. 83. citans Lancell. de attent. in praef. n. 53. Put. decis. ult. de offic. Ordinar. & decis. 26. de prob. suntque horum collatorum manus vi litis omnino ligata, & facta ab eis interim provisio nulla. Lott. l. 2. q. 28. num. 67. Perdit autem litigiosum beneficium cum extinctione litis hanc qualitatem, cessatque impedimentum ex ea inferioribus collatoribus natum, sive id contingat per mortem utriusque colligantis, sive unius, qui erat in possessione, modò extra Curiam defunctus sit. Clem. 1. ut lite pend. neque enim vitium litigiosi ultra litem profertur. Lott. cit. q. 20. n. 70. citans Vitalin. Pirh. n. 20.

3. Observandum etiam, quòd si lis sit inter provisos à diversis collatoribus super certo beneficio, quæ dependeat ab ipso jure conferendi, illa quidem lite impeditur conferri beneficium illud, quod est in lite, sed non impeditur, quò minus in vacationibus, aliorum beneficiorum collator, qui est in quasi possessione conferendi, eam continuando conferat. Lott. n. 14. & 16. Idque procedit, sive sint in lite collatores, sive secus; quia textus cit. c. 1. ne lite pend. in effectu applicari non potest, nisi illi beneficio in individuo, super quo inter se principaliter disceptant provisio, qualiscunque enim ea sit lis, respectu beneficii, super quo lis est, non potest dari superstiti novus colligatus. Lott. n. 15.

Gg 2

4. Item

4. Item notandum, quòd habet Lott. num. 20. ubi, quòd à tota hac disputatione removenda sit ea lis, quæ cadit inter provifum & alium, qui simpliciter pro jure & interesse suo opponit se provifioni, aut illius executioni absque eo, quòd ipse pretendat se provideri, v. g. si sit patronus vel collator; hoc enim casu non dicitur lis super titulo, sed super proprietate ipsius beneficii, seu verius super statu. Plura de his, ubi de subrogatione, de quo Lott. l. 2. q. 20. per totum.

PARAGRAPHVS V.

De acceptatione collationis.

Questio 794. An, & qualiter ad perfectionem collationis pertineat acceptatio?

Respondeo: actus collationis nec est, nec dicitur perfectus, nisi secuta acceptatione; nam donatio, qualis est collatio, cum sit contractus. l. si quis donationis. c. quod metus causa. exigit ad sui perfectionem consensum. l. 1. ff. de pactis. Lott. l. 3. q. 1. num. 20. & seq. Gonz. gl. 26. à num. 13. id pluribus exemplificans Covar. l. 3. var. c. 15. per tot. sic provifio non acceptata, etiamsi facta sit motu proprio, dicitur provifio æquivocæ, adeòque minus perfecta; actus autem imperfectus, minusque absolutus & consumatus reputatur pro nihilo. l. si is, qui quadraginta. ff. ad l. falsum. Lott. loc. cit. num. 24. & 25. Sed neque collatio beneficii, antequam acceptetur, tribuit jus in ipso beneficio, ita ut illud suum dici valeat. Tond. in resol. benefic. p. 2. c. 4. §. 6. n. 34. Gonz. gl. 25. §. 2. num. 6. cum communi; sed solum jus ad rem. AA. iidem cum communi, & hinc locus non datur penitentia in collatore, seu collatio revocari nequit, quamvis acceptata non sit. Gonz. gl. 26. n. 14. juxta cap. si tibi absentis. de prob. in 6. Ratio autem hujus differentia inter collationem & donationem aliam, aliòque actus est, quòd collator conferat ex necessitate, dum sibi retinere non potest beneficium, adeòque conferendo jam functus est officio suo; donationes autem alia, aliòve similes actus fiunt ex mera voluntate. Gonz. cit. n. 14. ex Abb. in c. accedens. de prob. n. 3. Covar. l. 3. var. c. 14. n. 1. atque ex his jam deducitur, quòd per collationem, secuta necdum acceptatione, non extinguatur vacatio prima beneficii; cum tota illa vis extinctiva præcedentis vacationis tribuatur non nisi collationi perfectæ, seu acceptatæ. Gonz. gl. 25. Bellam. conf. 33. n. 14. Adeòque dum dicitur Papæ rescripto gratiam perfici, & inde consumi præcedentem vacationem cum omni suo effectu, etiã respectu vinculi reservationis seu affectionis, tametsi is, cui facta gratia, moriatur ante expeditionem literarum, id aliter accipiendum non est, nisi ubi secuta est acceptatio. Lott. loc. cit. à num. 15. unde jam etiam, si absentis alicui fit collatio, & is post factam collationem moriatur in uno mense ex reservatis Papæ, ante tamen acceptationem, non intrabit reservatio regula 8. si enim per collationem hujusmodi, donec absens illam ratam habeat, seu accepit, jus nullum in beneficio, ut is illud suum dicere potuerit, acquisivit, non potuit vacare per mortem illius, adeòque pergit durare prima vacatio, & collatio spectare ad eum, ad quem prius spectabat. Gonz. gl. 25. §. 2. à num. 5. citans Covar. l. 3. var. c. 16. n. 3. Gomel. in reg. de an-

nali. q. 30. n. 2. Mandos. in reg. 5. q. 5. n. 3. Paris. conf. 142. n. 10. vol. 4. juxta c. si electio. & c. compromissarius. de elect. in 6.

Questio 795. Unde inducatur & presumatur acceptatio?

1. Respondeo primò: acceptatio hæc, dum nihil est aliud, quàm mentis & voluntatis declaratio, inducitur & probatur verbis, aut factis, aut signis, aut aliis conjecturis. Gonz. gl. 25. n. 24. & 25. Lott. l. 3. q. 1. n. 27. dicens, dum de acceptatione quæritur, nihil attentius contemplandum, quàm actum aliquem, unde concludatur acceptatio; tametsi enim talis acceptatio inducatur ex sola scientia factæ collationis, solâque scientia cum certitudine sufficiat ad probandam acceptationem. Gonz. l. c. n. 25. & apud Lott. Bero. in c. 1. de consuet. n. 77. ubi, quòd eò ipso censetur, actum provifivum esse ratum habitum, quòd devenerit ad notitiam provifii, uti id regulare est in omni materialiterativa, ut videlicet ex sola scientia inferatur ad acceptationem, ita ut non improbatum habeat vim approbationis, juxta doctrinam Bartol. communiter receptam in l. quo enim. §. rem haberi. ff. rem ratam haberi. quam sequuntur Beltrami. ad Gregor. decis. 97. n. 8. Menoch. conf. 92. n. 66. l. 1. & quampures alii apud eundem Lott. Difficultas tamen est in probanda hujusmodi scientia, quæ licet ex conjecturis constitui possit, ut Surd. Decius, Rutenus & c. apud Lott. nu. 30. ea tamen deducende sunt ex aliquo actu positivo, qui necessario implicet scientiam; unde ex sola præsentia provifii in Curia minus rectè deducitur scientia, ne dum si simpliciter signata sit supplicatio, verum etiam si sit registrata; ita Lott. num. 32. citans Garc. p. 4. c. 2. n. 16. unde

2. Respondeo secundò: dum gratia emanavit ad supplicationem, & hæc porrecta per ipsummet, cui gratia facta est, aut alterum, de ejus mandato, de quo legitime liqueat; tunc enim, quia constat de animo oratoris (nimirum quòd affecter beneficium) præsumitur ejus duratio, ut Moheda decis. 18. num. 1. de prob. nisi aliud præsumptionem hanc excluderet; quia nimirum adjecta essent clausula restrictiva, quibus alteratus esset tenor supplicationis, inde post signatam supplicationem, seu factam ei gratiam & collationem, & habitam de ea notitiam concluderetur ad ejusdem collationis acceptationem. Lott. l. 2. q. 28. n. 81. (ubi quidem agit de acceptatione gratia protonotariatus, hoc tamen esse genericum, & applicari posse gratia beneficii latis ostendit, dum ipse l. 3. q. 1. ubi de hac acceptatione gratia beneficii agit, seipsum huc refert) secus esset, ubi de alio non constaret, quàm de supplicatione porrecta & illius signatura; cum illud non concludat necessariò ad voluntatem & actum illius, cujus nomen expressum in ipsa supplicatione, quia nihil est, quò minus per alium contra ejus mandatum aut consensum porrigi poterit, uti hoc à lege permiffum est. Lott. ibid. n. 82. & 84. Et licet prætentatur aliqua impensa in conficienda vel expedienda supplicatione facta, si tamen hæc impensa est modica, adhuc est insufficientis ad præsumendum mandatum. Lott. cit. n. 82. & 85. quòd si tamen constaret de impensa hæc in rem facta in notabili aliqua qualitate (qualem in homine privato, id est, qui non est Princeps, in ordine